

Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Yıl: 2019/1, Sayı:33, s.166-187
Journal of Süleyman Demirel University Institute of Social Sciences Year: 2019/1, Number:33, p. 166-187
Alınış /Recieved:02.02.2019 Kabul/Accepted: 01.04.2019 Online Yayın/ Online Published: 29.04.2019

KAYNAK GÖSTER: GÜRDAL GENÇER, E . (2019). AVRUPA BİRLİĞİ SİVİL KORUMA VE İNSANİ YARDIM DEPARTMANI ECHO: BİLİNEN AMA BİLİNMEYEN STATÜ. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2 (33), . Retrieved from <http://dergipark.org.tr/sbe/issue/41368/536986>

AVRUPA BİRLİĞİ'NİN İNSANİ YARDIM VE SİVİL KORUMA İMAJI

Elif GÜRDAL GENÇER¹

ÖZET

Avrupa Birliği (AB) üyesi ülke sınırları dışında gerçekleşen krizlere, felaketlere ve insanca yaşamın gerekliliği belirlendiği bölgelere yardıma yönelik Komisyon nezdinde oluşturulan alt uzmanlaşmış birim olan Sivil Koruma ve İnsani Yardım Operasyonları Birimi (ECHO/ European Civil Protection and Humanitarian Aid Departmen) çalışmamızın ana konusudur. AB Komisyonuna bağlı Birim, mevzuat yapısı, tarihsel gelişimi ve işleyiş biçimi bakımından diğer AB kurumları gibi hukuksal bir zemine oturtulmuştur. Birim işleyiş açısından doğrudan etkinliğin olmayıp sadece ayrılan bütçe ve sağladığı katkı bakımından bir işlevselliğe sahiptir. Dolayısıyla da diğer bilinirliği ve uluslararasılaşması genel kabul görmüş örgütlerden ayrılmaktadır. AB'ye ait bir birim olması onu yetki paylaşımını bir ilke olarak benimsemesini sağlamıştır. Ancak bu farklı işleyiş farklı sonuçları doğurmuştur. Bu çalışma Birimin sağladığı toplumsal katkı ve bilinirliği arasındaki ilişkiyi incelemektedir. Birim bir yardım kuruluşu olarak mı yoksa siyasal gücü olan finansal kaynak otoritesi olarak mı görülmektedir incelenmeye çalışılmıştır. Çalışma ilk olarak Avrupa'da insan hakları konusunda genel bir giriş ele alıp, ardında ECHO'nun gerek kurumsal gerekse hukuksal yapısını incelemiştir. ECHO karar alma mekanizması ve bunun etkinliği tartışılıp işlerliği ele alınmıştır. Son olarak da ECHO'nun AB kurumu olarak bilinirliği ve imajı tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Avrupa Birliği, İnsani Yardım, Sivil Koruma, AB Komisyonu, İnsan Hakları.

CIVIL PROTECTION AND HUMANITARIAN AID IMAGE OF EUROPEAN UNION

ABSTRACT

European Civil Protection and Humanitarian Aid Departmen (ECHO) is the main subject of our study, the sub-specialized unit established in the Commission for assistance to the regions where crises, catastrophes and humane life are determined outside the European Union (EU) member states. The ECHO, attached to the EU Commission, has

¹ Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası İlişkiler ABD, Doktora Öğrencisi, orcid: 0000-0001-5110-6524

been placed on a legal basis such as other EU institutions in terms of its legislative structure, historical development and functioning. It is a unit that is not directly effective in terms of its functioning but effective in terms of the allocated budget and its contribution. Therefore, its recognition and internationalization is differentiated from the generally accepted organizations. Being a member of the EU has allowed it to adopt the sharing of authority as a principle. However, this different operation has produced different results. This study examines the relationship between the social contribution and its recognition provided by the Unit. Also, This study aims to examine whether the unit is viewed as a charity or a financial power authority with political power. The study first deals with a general introduction on human rights in Europe and then examines the institutional and legal structure of ECHO. The ECHO decision-making mechanism and its effectiveness are discussed. Finally, the recognition and image of ECHO as an EU institution are discussed.

Keywords: European Union, Humanitarian Aid, Civil Protection, EU Commission, Human Rights.

1. GİRİŞ

İnsan haklarının çağımızın insan faktörlü krizlerde veya doğal afet ve felaketler sonucu yaşanan mağdurluğun olduğu durumlarda nasıl, ne şekilde ve kimler tarafından korunacağı veya korunabildiği tartışılır bir hal almıştır. Savaşlar, doğal felaketler ve krizler bunlardan mağdur olan insanları, göçe zorlanan ve yurtlarından edinen halkları ve insanlık dışı oluşan yaşam koşullarını doğurmaktadır. Bu bağlamda uluslararası ilişkiler açısından değerlendirildiğinde kuruluşların ve başta devlet temelli birimlerin ahlaki sorumluluklarını yerine getirmesi gerekmektedir.

Çalışma AB'nin sivil koruma ve insani yardım konusundaki eylemlerinin boyutu ve ECHO'nun birim olarak imajının nasıl görüldüğüne dair bir değerlendirmeyi içermektedir. Bu bakımdan alınan kararların uygulanış biçimi ve halka açıklığı konularına değinilmiştir. Çalışma böylelikle özelleşmekte AB ve insani yardım-sivil koruma konularında yapılan araştırmaların birlikte bir Birim üzerinden ele alınması bakımından ayrılmaktadır. Gerek yabancı kaynaklarda gerekse Türkiye literatüründe bir bütün olarak AB'nin sivil yardım ve insani yardım birimi işleyişi ve algılanış biçimi ele alınmamıştır. Ayrıca Türkiye Birim ile işbirliği yapmaktadır ve sivil koruma açısından bu sürecin dahilinde bir ülkedir. Dolayısıyla literatürde ECHO biriminin finansal ve siyasal prestiji ele alınmalıdır. Bu konu üzerinde Komisyon kaynak metinleri ve anlaşmalar öncelikli incelemeler olmuştur. Jan Orbie'nin *Europe's Global Role (Avrupanın Küresel Rolü)* (2008) başlıklı kitabı ECHO'nun karar verme sürecine değinmiş ilk kaynaklar arasındadır. Francesca Pusterla'nın *The European Union and Humanitarian Crises (Avrupa Birliği ve İnsani krizler)* (2015) eseri de AB'nin insani yardım konusundaki işleyişine dair bir inceleme ile katkı yapmıştır. Daniel Irrera'nın *EU Emergency Response Policies and NGOs: Trends and Innovations (AB sorumluluk Politikaları ve Devlet Dışı Kuruluşlar)* (2018) kitabı AB'nin ECHO'nun Devlet Dışı Kuruluşlarla olan ilişkisi üzerinden bir işleyişi ele almıştır. Zaki Laidi'nin *EU Foreign Policy in a Globalized World (Küresel Dünyada AB'nin Dış Politikası)*

(2008) kitabı ECHO'yu dış politika aracı olarak ele almıştır. Dolayısıyla ECHO'nun tek başına ele alınıp bilinirliğinin ne boyutta olduğu ve bunun ne gibi sonuçlara sebep olduğu üzerine özellikle Türkiye kaynakları içerisinde henüz bir çalışma olmamıştır. Çalışma bu boşluğu doldurması gayesiyle ele alınmıştır.

AB bilindiği üzere insan hakları ve insani müdahale konusunda en yoğun girişimin olduğu uluslararası oluşumlardandır. Her ne kadar Birleşmiş Milletler (BM) bu konuda dünya kamuoyunda ilk akla gelen aktör olarak düşünülse de AB'nin BM aracılığı ile sağlamış olduğu katkı ve kendi birimlerinin doğrudan sağlamış olduğu katkı öne çıkmaktadır. Bu açıdan tartışmalı olan AB'nin insani yardım ve sivil koruma konusundaki çok bilinmeyen mekanizması irdelenmeli, gerek BM ile işbirliği gerekse diğer devlet ve kuruluşlarla operasyonel girişimleri incelenmelidir. AB Komisyonuna bağlı ECHO² uzmanlaşmış birimi AB'nin AB sınırları dışındaki insani yardım ve sivil koruma anlamındaki uygulayıcısıdır. ECHO yardımları ilk aşamalarda sınırlı kalmış, hukuksal dayanağı tam oturmamış ve bir yetki sorunu yaşamış olmasına rağmen AB karar alma sürecindeki olumlu gelişmelerle beraber bu sorun ortadan kalkmıştır. Acil durumlarda sorun çözücü birim odaklı bir strateji belirlemiştir.

ECHO uygulama alanı sınırlı gibi görünse de oldukça geniştir. Bu; ekonomik krizlerin, doğal afet ve felaketlerin, savaşların da dahil olduğu geniş bir yelpazedir. ECHO ve ahlaki sorumluluk temelli AB'nin diğer kuruluşları AB'ye bir prestij kazandırma ve öncü rolde olma pozisyonu getirmektedir. Kaldı ki insan hakları ve insani yaşam standartlarına yönelik görüş ve fikirlerin uluslararası anlamda gündeme getirilmesi, işbirliği içerisinde kurumsallaşmalar sağlanarak çözüme götürülmeye çalışılması yine Avrupa'nın öncülük ettiği bir durumdur.

AB'nin siyasal oluşumunun gelişimi ECHO'nun oluşumunda ve gelişiminde etkilidir. 1990'lar ile başlayan bu süreç AB'yi ECHO hukuksal mekanizmasının geliştirilmesine zorlamıştır. Özellikle AB'nin yetki alanlarının belirlenmesi ve hukuksal prosedürlerin acil durumlarda hızlı erişimi engellemesi sorunu ilk çözümü hedeflenen unsurlardan olmuştur. Dolayısıyla 1996 yılı Tüzük Kararı ECHO'nun en önemli temel dayanağı olmuştur. Tüzük temel alınarak alt birimlerin yetki ve rolleri belirlenmiş, olası durumlarda uygulamaların aşamaları ve ortaklar ile yapılan anlaşmaların işleyişi git gide geliştirilmeye başlanmıştır.

ECHO'nun AB uzmanlaşmış birimi olarak sivil koruma ve insani yardım açısından benzeri diğer uluslararası kuruluşlardan farkı uygulamalarda görülmektedir. Bu fark her ne kadar birimin bilinirliğinin önünde bir engel olarak görünse de sonuç itibari ile uluslararası acil müdahale gerektiren durumlarda katkısı göz ardı edilemez.

---

² Avrupa Birliği İnsani yardım ve Sivil Koruma Birimi'nin İngilizce kısaltması *ECHO* olarak kullanılmaktadır. Gerek Türkçe kaynaklarda gerekse İngilizce ve diğer dillerdeki kaynaklarda aynı kullanımın yapılmasından dolayı bu çalışmada da orjinal kullanım tercih edilmiştir.

2. İNSANİ HAKLARI, ECHO VE PRATİKLER

Doğuştan doğal olarak kazandığımız ve insanca yaşam olarak değerlendirilen hak kavramı yine beşeri sorunların başta olduğu unsurlardan dolayı kısıtlanmaktadır. Dolayısıyla, bu durum siyasal ortamda tartışmalara neden olmaktadır. Güçlü aktörlerin sorun çözücü ve insanca yaşam amaçlı girişimleri çoğu zaman yeterli olamamaktadır ya da bu alanda girişim yapılmamaktadır.

Ünlü düşünür John Locke'un (1690), tanımıyla tüm insanlar bağımsız, eşit ve özgürdür ve bu doğal olarak kazanılmaktadır. Locke'un bu bakış açısı elbette ki en temel genel bir görüştür. Hobes'un (1651) değindiği ise insan doğası özgür olmasına karşı yine bunu kendisi kısıtlamakta, diğerinin gücüne boyun eğmekte olduğudur. İşte bu durumda Locke vatandaşların özgürlüğünün devlet yapılanmasını koruması gerektiğini savunmaktadır. Locke insan haklarının korunması noktasında devlete ve bu tür mekanizmalara atıfta bulunmaktadır. Hatta *Two Treatises Of Government* eserinde bu görüşünü detaylı şekillendirmiştir. Buradan da yola çıkarak insan hakları ve sivil koruma konusu yüzyıllardır dünya sisteminin her alanında tartışılan ve sistematige dökülmeye çalışan bir olgu olmuştur. Avrupa'da insan haklarının sistematik bir korunmaya gidilmesini sağlamak için hukuksal anlamda bu yönde tamamlayıcı adımların atılması kaos dönemlerinin getirdiği bir sonuç olarak düşünülebilir.

Birinci ve İkinci Dünya Savaşlarının etkisinden dolayı Amerikan başkanı Franklin D. Roosevelt (1941) Kongre'de yapmış olduğu konuşmada insan haklarına değinmiştir. Roosevelt özgürlük vurgusu yaparak *Four Freedom/ Dört Özgürlük* tanımı yapmıştır: söz ve anlatım özgürlüğü (freedom of speech), vicdan özgürlüğü (freedom of worship), yoksulluktan kurtulma özgürlüğü (freedom from want), korkudan kurtulma özgürlüğü (freedom from fear). Bu gelişme Avrupa'nın insan hakları ile ilgili hukuksal ilerleyişinin ilk somut adımlarındandır.

10 Aralık 1948 tarihli İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi insan haklarına hukuksal katkısı bakımından en önemli kaynaktır. Dönemsel durum ve uluslararası ilişkilerin değişen yapısı itibari ile her geçen gün insani değerlere yapılan atıf ihtiyacı büyümüş dolayısıyla iki dünya savaşı atlatmış Avrupa bu meselenin çözümünde öncü olmak istemiştir. Doğaldır ki en çok zarar gören en çok çözüm isteyen taraftır. Ancak bunu uygulayabilmekteki gücü asıl tartışılması gereken konudur.

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi 1948'de BM Genel Kurulunda kabul edilen 30 maddelik bir bildiri yayındır. Bu bildiri insan hakları konusunda uluslararası statüye sahip ilk belgedir ve Türkiye'nin de arasında bulunduğu BM'nin bu beyanına imza atan devletler insan hakları ve temel hakları evrensel bir statüde görmüşlerdir. Bu kapsamda, hak tanımına değinilecek olunursa, BM Evrensel Beyannamesinde 3. Madde "Yaşamak, özgürlük ve kişi güvenliği herkesin hakkıdır" denmektedir (İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, 1948). Bu özgürlük çerçevesi her geçen gün sınırları arttırılmak istenmekte ancak yine her geçen gün yaptırım olgusu yüzünden bir o kadar sorunlarla

yüzleşmektedir. Uluslararası bir mesele olmasından dolayı yargı mercii yani yaptırım açısından karar verici merciinin neresi ve hangi yetkilere sahip olacağı sorunları ortaya çıkmıştır.

BM İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi yasal bir yaptırımı içermemektedir. İmza atan devletlerce insan haklarına yapılacak olan özgür alanların sözü verilmiştir ancak haklar konusunda gerekli detay 4 Kasım 1950 Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde görülecektir. Roma'da imzalanan sözleşme Avrupa Konseyi'nin üyeler arasında daha sıkı bir birliktelik oluşturmak ve bu kapsamda 1948 tarihli insan hakları evrensel beyannamesinin açıkladığı hakların temel özgürlüklerin etkin tanınmasını sağlamayı hedeflemiştir. Dolayısıyla hakların güvenceye alınması gündeme gelmiş bu şekilde hukuksal gelişim süreci başlamıştır. İlk bölümde temel haklara yer verilirken ikinci bölümde taraflara yüklenen taahhütlere uyulması amacıyla Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kurulduğu bildirilmiş, yargı yapısı tanımlanmıştır. Üç bölümden oluşan sözleşmeye 1952, 1963, 1983, 1984, 2000, 2002 ve 2010 yıllarında ek protokoller ile ilaveler yapılmış ve ihtiyaçtan doğan hukuksal boşluklar doldurulmaya çalışılmıştır (European Convention on Human Rights, 1950). Bundan sonra Avrupa, insan hakları konusunda hukuksal düzenlemeleri artırma yoluna gidecektir. Bu gelişmeler AB sürecinde zirve noktasına ulaşacak olmasına rağmen Birliğin ilk kuruluş yıllarında gerekli önceliği sağlayamamıştır.

AB için insan hakları ve hukuksal düzenlemeleri Birliğin bugünkü yapısında öncelik arz etmektedir. Ekonomik temelli kurulan Birliğin yapısal durumu gittikçe evrilmiştir. Elbette ki bütünlük unsurlularında bireye yönelik hak tanımlamaları kuruluş aşamasında ticari önceliğin yapılmasından dolayı geri planda kalmıştır. Ancak Avrupa vatandaşlığı kavramının her geçen gün tartışılır olmasından dolayı bireysel tanımlamalar gerekli olmaya başlamıştır. Diğer yandan, Birlik kendi sahip olduğu ekonomik ve siyasal gücü bölge aşırı ülkelerde kullanmaktadır. İnsan hakları ve insani yardım gibi böylesine temel bir konuda alt zemini olmadan uluslararasılaşmanın mümkün olmayacağı aşıkardır. Dolayısıyla insan hakları ile ilgili düzenlemeler her geçen gün daha detaylandırılarak hukuksal düzenlemeler kaynağı haline gelmiştir.

Avrupa Birliği Kurucu anlaşmalarından 1952 Paris Anlaşmasıyla Avrupa Kömür Çelik Topluluğu kurulmuştur. Bu kuruluş Avrupa'nın ekonomik birliktelik gayesi güttüğünden kişi hak ve özgürlükleri yeterli ilgi ve alakayı görememiştir. Ardından hedeflenen siyasal birlik için yapılan kurucu 1957 tarihli Roma Anlaşması da yine temel hak ve özgürlüklere gerekli önceliği yeterli bir şekilde ayıramamıştır. Ancak Roma'da kadın erkek eşitliği ve çalışma ücretlerinde eşitlik gibi konulara yer verilmiştir (Sanioğlu, 2008).

Bahsi geçen tüm bu anlaşmalar ve taahhütler Avrupa mevcut insan hakları hukuksal yapısının zeminini ve hukuksal dayanağını oluşturmaktadırlar. Bu konuda 1987 Avrupa Tek senedi AİHS'yi dayanak olarak kullanmış, 1993 Maastricht Anlaşması da yine AİHS atıf yapmış ayrıca üye devletlerin yasal dayanaklarını da insan hakları konusunda başvuru kaynakları arasına almıştır. Maastricht ile artık

Birlik ismini alan örgüt git gide siyasal yapısını derinleştirmiştir. Ayrıca en önemlisi olarak, 2000 Nice anlaşması hazırlanan Avrupa Birliği Temel Haklar Bildirgesi mevcut insan hakları hukuksal yapısının son düzenlemesidir. Kapsamlı bir ön hazırlık sürecinden geçmiş, imzalanmış ve anlaşmalara dahil edilip edilmeyeceği tartışılırken Lizbon ile anlaşmalara dâhil edilmiştir (Avrupa Birliği Temel Haklar Bildirgesi, 2009).

Siyasal oluşum beraberindeki süreçte karar alma mekanizmasını iyileştirmeye zorlamaktadır. Birliktelikteki öncelikler kademeli olarak ilerlerken insan hakları konusu artık gitgide öncelik haline gelmiş Birliğe üyelikte ön şart olarak sunulmuştur. AB küresel anlamda bir güç olmaya doğru ilerlemiştir. Dolayısıyla dünyada meydana gelen bölge aşırı sorunlara müdahale etme ve sorun çözücü bir aktör olarak varlığını korumaya çalışmak mühim olmaya başlamıştır. Birlik kurumları açısından da uluslararasılaşmaya giderek sadece bölge içerisinde yaşanan insan hakları sorunları ile yetinmeyip dünya sorunlarında etkili olmaya çalışmaktadır. Zira bu girişim ve başarılı dönüşleri AB siyasal imajına prestij kazandırmaktadır. Dolayısıyla hukuksal mekanizmasının kuvvetlendirilmesi ve örgütsel yapının kapsayıcılığının artırılması insan hakları konusunda da söz konusudur. Bu kapsamda 1990'lı yılların başında artık Birlik sıfatıyla hareket eden topluluk insani yardım konusunda bütçesini yapılandırmaya başlamış Komisyon nezdinde alt birimler oluşturmuştur. Bu faaliyetleri dış politikalarının bir aracı olarak değerlendirilmiştir. Ekonomik ve siyasal gücü üye devletlerin haricinde dış bölgelere yapılan yardımlara olanak sağlamıştır. Avrupa Birliği, Sivil Koruma ve İnsani Yardım Operasyonları Birimi AB'nin insani yardım konusunda örgütlendiği ve bahsi geçen dış insani yardım ve sivil koruma faaliyetleri yürüttüğü birim olarak ortaya çıkmıştır.

ECHO kuruluşundan itibaren yargısal düzenlemeler ile örgütsel yapısını geliştirmeye çalışmış; hukuksal dayanağı, denetleme mekanizması, karar alma süreci ve bütçesiyle dikkate değer bir insani yardım birimi olmuştur. ECHO'nun bu faaliyet alanı Birliğe insani değerlere yaptığı atıftan dolayı bir güç sağlamakta, her geçen gün kapsama alanı büyümekte, siyasal karar aldığı eleştirilse de organizasyonel yapısı sayesinde diğer ulusal ve uluslararası kuruluşları aracı olarak kullanarak ve işbirliği yaparak etkinlik göstermektedir.

3. ECHO'NUN HUKUKSAL-FİNANSAL İŞLEYİŞİ VE BİLİNİRLİĞİ

1991 yılında Avrupa Topluluğunun Birlik adını alması ve artık siyasal anlamda bütünleşmenin git gide öncelikli hale getirilmesi politikaları bahsi geçildiği gibi bireysel hakların iyileştirilmesini de söz konusu yapmıştır. Bu konuda AB kendini sorumlu görmüş Avrupa kıtası dışına da sahip olduğu konumu kullanarak bağışlarda ve insani yardımlarda bulunmaya, sivil halkları güvence altına almaya çalışmıştır. Zira uluslararasılaşma ve uluslararası aktör olmak böylesine bir politikayı zorunlu kılmaktadır. AB üyesi devletleri dışında kalan sorunlu ve ihtiyaç sahibi ülkelere bu denli bir yardım yapılması AB'ye bir imaj kazandırmaktadır ve üçüncü ülkelere yönelik yapılan yardımlar AB'ye uluslararası

rol vermektedir. Tüm bunların kapsamında AB 1991 ekonomik ve parasal birliğe geçiş giderek derinleşirken insani yardım konusunda da girişimlerde bulunmuştur. ECHO (Humanitarian Aid and Civil Protection department of the European Commission) fikrinin temeli 1991 yılında atılmıştır ve Birim1993 yılında resmi anlamda kurulmuştur (Arts ve Dickson, 2004: 87). 1996 yılı tüzük kararları ile hukuksal dayanağa kavuşmuştur. Böylelikle AB Komisyonuna bağlı insani yardım ofisi kurulmuştur ([European Council] No 1257/96).

ECHO'nun resmi anlamda 1990'ların başında kurulması gerekliliği tesadüfi değildir. Soğuk Savaşın bitimi ve bunun dışında aynı döneme denk gelen felaketler zinciri bunu elzem kılmıştır. Saddam Hüseyin dönemi Körfez Savaşı, Bangladeş tufanı, İran'da yaşanan deprem, Afrika'da yaşanan kıtlık ve Avrupa'yı yakından ilgilendiren Yugoslavya İç Savaşı 1992 yılında ECHO'nun bir an evvel kurulmasını gerekli kılmıştır (Avrupa İnsani Yardım Mutabakatı, 2014). Zira AB'nin dönüşümünün uluslararası anlamda takdim edilmesi ve pratiğe dükülebilmesi zamanlama açısından en uygun andır. AB'nin genişleyip uluslararası güçlü bir aktör olarak boy göstermesi için de insani normlar bir fırsat olarak görülmüştür.

ECHO, Komisyona bağlı bir alt birimdir. Dört farklı direktörlük birim halinde kendisi de alt birimler ile organize olmuştur. Bu direktörlükler:

- Acil durum birimi/Emergency Management
- Avrupa Doğu komşuluk ilişkileri ve Ortadoğu/Europe, Eastern Neighbourhood and Middle East
- Afrika, Asya, Latin Amerika, Karaip ve Pasifik/Africa, Asia, Latin America, Caribbean and Pacific
- Genel Meseleler Birimi/General Affairs olarak sıralanmaktadır.

ECHO'nun dünya çapında çalışma alanı yayılmıştır ve 40 ülkede 48 ofisi bulunmaktadır. Çalışma ofislerin sayısı ülkeden ülkeye değişebilmektedir. Bu bölgesel yapı veya ülkenin durumuna göre yine ihtiyaç unsuruna göre belirlenmektedir. Bu sayede ihtiyacı olan bölgeye veya ülkeye fonlar ve bağışlarla destek sağlanarak krizler giderilmeye çalışılmaktadır. Komisyonun ECHO bağlantılı uzmanlık birimleri ilgili sorunlarda uzmanlık alanlarına göre faaliyet göstermektedir (EC, https://ec.europa.eu/echo/who/about-echo/field-network_en). Gıda uzmanlık birimi gıda konusunda, sağlık uzmanlık birimi sadece sağlık konusunda müdahale etmektedir. Böylelikle sistematik bir yapı oluşturulmaya çalışılmıştır.

ECHO kuruluşundan beri iki ana ilke üzerinde hareket emektedir. İlki *insani yardım* kavramı ikincisi ise *sivil korumadır*. Ancak resmi yapılanma ve bu ilkeleri kurumsallaştırma ileriki süreçlerde olmuştur. İnsani yardım kurumsallaşma yapısı ECHO tarihi ile birlikte 1992'den beri temel ihtiyaçların krizlerden ve felaketlerden sonra karşılanması temelinde ilerlemektedir. İnsani yardım konusu AB içinde üye devletler arasında bir yetki dağılımına sahiptir. İnsani yardım için AB kasasından çıkan mali kaynak BM gibi uluslararası organizasyonların

birimlerine teslim edilmektedir. Ancak bu durumda ekonomik ve siyasi öne çıkan yapısını korumakta insani yardım konularındaki faaliyetleri geri plandan kaldığı düşünülebilir.

Diğer yandan AB Sivil Koruma Mekanizması ise 2001 yılında oluşturulmuştur. Bu durumda bir ülkenin felaket sonrası ihtiyaç duyduğu yardım ve destek bu mekanizma tarafından sağlanabilmektedir. Bu mekanizmayı yardım için dünyanın herhangi bir ülkesi çağırabilir. Şimdiye kadar ise 200 üzerinde çağrı gelmiştir. 2014 ebola krizi, 2015 Nepal depremi ve Ukrayna Krizi bu çağrılara örnek olabilir (ECHO, http://ec.europa.eu/echo/what/civil-protection_en). 200 çağrı almalarının yanı sıra toplamda 300'ün üzerinde felakette yardımların uygulanmasında Sivil Koruma Mekanizması rol almıştır. 2015 Yunanistan orman yangınları bunların arasındadır (ECHO Factsheet, 2016).

AB Sivil Koruma Mekanizması bütün felaket türlerinde ayırım gözetmeksizin faaliyet sürdürme ilkesini benimsemektedir. Savaş, mülteciler, salgın hastalık, sel ve hatta deniz kirliliği gibi farklı durumlarda sivillerin korunmasında etkili olmaya çalışmaktadır. AB'nin 28 üye ülkesinin hepsi bu mekanizmanın içerisinde. Ayrıca, İzlanda, Norveç, Sırbistan, Makedonya, Karadağ ve Türkiye bu mekanizmanın içerisinde olan ülkelerdendir (ECHO Factsheet, 2016). Buradan insani yardım ilkesi ile sivil koruma ilkesinin farklı uygulanış biçimini görebiliriz. İnsani yardıma mali destek aracı kuruluşlara verilerek ECHO tarafından sağlanırken diğer yandan sivil koruma aynı işleyişe ek olarak işbirliği ve koordinasyon öncelikli olmakta üye olmayan ülkelerin de buna katkısı öncelikli yapılmaya çalışılmaktadır.

İnsani yardım ve sivil koruma ilkeleri 2010 yılında tek çatı altında toplanmıştır. ECHO bu anlamda bu iki ilkeyi tek bir merkezden uygulayabilen AB birimi olmuştur. Komisyondan bir komisyoner tarafından idare edilen ECHO 2014'ten beri ise Christos Stylianides tarafından yönetilmektedir (ECHO, http://ec.europa.eu/echo/who/about-echo_en).

1996 yılında düzenlenen tüzük ile ECHO hukuksal dayanağına kavuşmuştur. İlk kuruluşunda insani yardım hedefinde olan ECHO, tüzüğün yayınlanması ile bunun kıstaslarının ne şekilde ve hangi koşullarda gerçekleşeceğini belirlemiştir. AB dışında yaşanan doğal afetlere, savaş yıkımlarına ve krizlere yönelik kapsam belirlenmiştir. Bu yardımların finanse edilme usulü de belirlenmiştir. Komisyon ECHO'ya bütçe ayırarak insani yardım müdahale yetkisi vermiştir. Zaten tüzüğün giriş kısmında da yardıma ihtiyacı olduğu kanaatine varılan ülkenin savaş veya doğal afetlerden kaynaklanan krizlerde mevcut otoritenin etkili bir yardım sağlayamaması durumunda insani yardım desteği sağlanabileceği ve bu konuda ECHO'nun yetkilendirildiğini ancak bunun ilgili üçüncü ülkenin işbirliği ve koordinesi ile gerçekleşeceği belirtilmiştir. Yine bu konuda hükümet dışı kuruluşların ve diğer insani yardım örgütlerinin teşvik edilmesi gerekliliği vurgulanmıştır (EC, No 1257/96). Zira ECHO faaliyetlerini bu tür kuruluşların işbirliği ile yürütmekte ve finansman desteği sağlayarak bu kuruluşların faaliyet göstermesini beklemektedir.

Tüzüğün ilk bölümünde insani yardımın amaç ve prensipleri belirtilmiştir. Bu doğrultuda üçüncü bölümün ilk maddesi amacın insani yardım olduğunu prensibin ise ayrımcılık yapılmaması olduğu vurgulanmıştır (EC, No 1257/96). Dolayısıyla bu madde göz önünde bulundurulduğunda, ulusal çıkar gözetilerek yapılan bir yardım hem iç kamuoyu hem de uluslararası kamuoyu tarafından eleştirilecektir. İkinci bölümde insani yardımın prosedürleri belirlenmiştir. Bu kapsamda faaliyetlerin finansmanının AB tarafından veya Komisyonun girişimleriyle üye devletlerin doğrudan bağışları ve hükümet dışı organizasyonların katkılarıyla yapıldığı belirtilmiştir. AB'nin finansal katkısını Komisyon koordine etmektedir. Üçüncü bölümde, Komisyon acil durum vakalarında 10 milyon Euro'yu aşmayan bir bütçeye karar vermiştir. Öngörülemeyen insani ihtiyaçlarda, ani doğal afetlerde finansman altı ayı geçmeyecek şekilde 2 milyon Euro olarak belirlenmiştir (EC, No 1257/96).

ECHO'nun üç farklı finansal kaynağı mevcuttur. Bunlardan ilki AB bütçesi, diğeri Avrupa Kalkınma Fonu ve son olarak Acil Yardım Rezervleridir. Sahip olduğu bu kaynakların dağılımda Acil yardım rezervleri ECHO'nun öngöremediği krizlerde kendi bütçesinde fon kalmadığı takdirde kullanılmaktadır. 1990'ların başında yukarıda da bahsi geçildiği gibi ECHO bütçesi artış göstermektedir. Hatta bu bütçe ona 1994 yılında en büyük bağışçı unvanını vermiştir. Ancak fazla harcama ve iş yükü Komisyonun bu bütçede düşüşe gitmesine neden olmuştur ve böylelikle ECHO bütçesi 1999'a doğru düşüşe geçmiştir. Bu durum 1999'da yeniden ani bir artış göstermiştir. 820 milyon Euro'luk artış ile dikkatleri çekmektedir. Bu durum Kosova krizinden dolayı böylesine bir artışa neden olmuştur. Zira ayrılan bütçenin 400 milyonu Kosova'ya ayrılmıştır (Orbie, 2008: 111).

ECHO'nun 1990'larda sağlamış olduğu finansal katkı ile ve Komisyonun diğer insani yardım faaliyetleri ile bu durum Avrupa'yı en büyük insani yardım bağışçısı yapmıştır. Bu oran dünya insani yardımlarının %54'ünü oluşturmuştur. Bu miktarın üçte birini de ECHO tek başına oluşturmuştur. (Arts ve Dickson, 2004: 87). Daha yakın bir tarihe gelinecek olunursa, 2016 ECHO bütçesi 1 milyar 504 milyon Euro olarak belirlenmiştir. Bu oran acil durumlardaki AB ECHO sorumluluğundan dolayı artış göstermiş ve öngörülen bütçenin fazlası ödenmiştir. Ödenen miktar ise 1 milyar 797 milyon 555 bin Euro'dur (ECHO Budget, 2016). Bu oranın eski bütçe miktarlarına bakıldığında her geçen yıl miktarın arttığı sonucuna varılabilir.

Lizbon Anlaşması ile yapılan düzenlemeler sonucunda kurucu anlaşmaların yeni adı Avrupa Birliği'nin İşleyişine Dair Antlaşma olmuş ve bu anlaşmada dış insani yardım unsuruna da değinilmiştir. ECHO'nun hukuksal kapsamında iyileştirmeler sağlanmıştır. Bununla ilgili düzenlemeler Avrupa Birliği'nin İşleyişine Dair Antlaşma'nın beşinci, birliğin dış eylemi kısmının üçüncü başlığında üçüncü ülkelerle işbirliği ve insani yardım bölümünde yer almıştır. Anlaşmanın bahsedilen kısmında insani yardım unsurunda ayrımcılık yapmadan, tarafsızlık ve nötrlük ilkelerinin güdüleceği belirtilmiştir. Ayrıca Birlik

ile üye devletlerin insani yardım politikalarında eşgüdümlü hareket edeceği belirtilmiştir. Üçüncü olarak Avrupa Parlamentosunun ve Konseyin insani yardım politikalarında operasyon çerçevesini belirleyeceği belirtilir. Dördüncü olarak, AB'nin Birlik hukukuna uygunluğu olduğu sürece üçüncü ülkelerle her türlü anlaşma yapabileceği taahhüt edilir. Beşinci olarak, Komisyon ulusal düzeyde etkinlik sağlanması amacıyla Birlik bazında olan ve üye devletler bazında olan etkinliklerin koordinasyonu sağlayacaktır. Altıncı ve son olarak birlik bu faaliyetlerin başta BM'nin ve diğer örgütlerin insani yardım politikaları ile eşgüdümlü olmasına öncelik verecektir (Official Journal of the European Union, 2010).

Avrupa Birliği'nin 1996'dan beri hukuksal dayanağı artık insani yardım konusunda Birliğin ECHO faaliyetlerini detaylandığı ve sistematığı güçlendirildiği görülecektir. AB'nin kurulduğundan beri soyut adımlardan somut adımlara gitmesini dış politikasındaki üçüncü ülkelere yönelik insani yardımlarının boyutunu arttırmasında ve de bu durumu hukuksal anlamda somutlaştırmasında görebiliriz.

ECHO geliştirdiği bu hukuksal çerçeve ile sahip olduğu finansman kaynaklarını doğrudan ilgili ülkeye veya bölgeye göndermemektedir. Bunun için operasyonel ortaklar seçmektedir. Bu açıdan hükümet dışı kuruluşların faaliyetleri ayrı bir önem kazanmaktadır. İnsani yardım amaçlı hükümet dışı kuruluşlar ECHO sponsorluğunda daha etkili olabilmektedirler. Bu konuda ECHO'nun otoritesinin azalabileceği eleştirileri yapılmasına karşılık Komisyon bunun hukuksal dayanaklar çerçevesinde yapıldığını dolayısıyla ECHO'nun dolaylı katkısının ilgili hükümet dışı kuruluşa olabildiğince geniş bir yetki vermediğini aksine sadece eşgüdümlü için daha işlevsel olduğu savunmaktadır. ECHO insani yardım kapsamını belirlemede ardından bu tür aracı kuruluşları ihtiyaç sahibi bölge veya ülkeye teşvik etmekte ve anlaşmalar çerçevesinde yardım akışını sağlamaktadır. Yani ECHO belirli yardım türüne göre bütçeyi ayırır, ardından ihtiyaç sahibi ülkeyi belirler ve bu fonu diğer kuruluşlar vasıtasıyla eşgüdümlü çalışarak o bölge veya ülkeye ulaştırır (Orbie, 2008: 111). Bu durum ECHO'nun operasyonel yapısını göstermektedir. Böylelikle sadece kurum bazında değil tüm Avrupa'yı ve dünya örgütlerini etkili kılmaya çalışmaktadır. Ancak çalışmamızda asıl değindimiz konu da bu noktadadır. Aracılar vasıtasıyla işleyen bir sistem eleştirilere maruz kalmaktadır. Hem üye devletlerin yetki devri konusundan endişelerine hem de ulusal veya bölgesel çıkarlar doğrultusunda yardımların yapıldığı veya aracı kuruluşların seçildiği doğrultusunda eleştirilere neden olmaktadır. yetki devrinde sınırlamalar ve ECHO tarafından denetlemeler yapılması bu eleştirileri ortadan kaldırmaya yöneliktir.

Birim idari anlamda etkilidir fakat uygulamada amaçlarını uzmanlaşmış, uluslararası ya da ulusal aracı kuruluşlar ile yapmayı seçmiştir çünkü ekonomik ve siyasi bir oluşum olan AB bu yardım faaliyeti sürecinde ekonomik kaynağı elinde olan ve karar alıcı yapısını korumak isteyen konumda kalmak istemektedir. Örneğin bu kapsamda bir ülke veya bölgeye yardım yapılması kararlaştırılmış ise

önce o konuma ne şekilde ulaşılacağı tespit edilir. Mevcut ülkenin bu konuda etkili ve başarılı bir kuruluşunun olup olmadığına bakılır ve eğer varsa bu kuruluşla bir ikili anlaşma imzalanarak fon aktarımı sağlanır ve bu fonun etkin kullanılması için denetlemeler yapılır.

Sivil koruma dışında kalan insani yardım operasyonlarının uluslararası devlet yada devlet dışı organizasyonlar vasıtasıyla yapılması genellikle ECHO'ya gelen bir başvuru sonucu yapılmaktadır ((EC) No 1257/96). Bu bakımdan ECHO bir yardım organizasyonundan ziyade ekonomik kaynağı ve prestiji olan siyasal bir AB kuruluşu olarak yansımaktadır.

Komisyon doğrudan etkin olmadığı için farklı ortaklık türleri oluşturmuştur ve bunlar anlaşma şartlarına göre sınıflandırılmıştır. Neredeyse 200'ün üzerinde ortak kuruluş vardır. Bu ortaklar BM ajanslarından, Kızıl Haç örgütünden, Kızılay'dan, uluslararası organizasyonlardan, Hükümet dışı kuruluşlardan oluşmaktadır. İnsani Organizasyon için Çerçeve Ortaklık Anlaşması, Kızılhaç için Çerçeve Ortaklık Anlaşması, Uluslararası Organizasyonlar için Çerçeve Ortaklık Anlaşması, BM için Mal ve İdari Çerçeve Ortaklık Anlaşması ECHO'nun ikili anlaşmalarındandır (EC, <http://dgecho-partners-helpdesk.eu/partnership/start>).

ECHO'nun sağlamış olduğu fonların %50'nin üzerindeki oranı Avrupa'daki hükümet dışı kuruluşlara gitmektedir. Bu kuruluşlar bu mali desteği üçüncü ülkelerdeki krizlere yardım amacıyla kullanmaktadır (Orbie ve Versluys, 2006: 19). Buradan da anlaşılacağı üzere üçüncü bir aracı kurum veya kuruluş ile fon aktarımının hedefe ulaşması beklenmektedir.

Birimin bu yönde bir strateji belirlemesi üye devletler tarafından tamamen onaylanmış bir işleyiş olmamaktadır. Ancak birimin AB siyasi prestijine sağlayacağı katkı açısından gerekliliği konusundan genel bir fikir ortaya çıkmaktadır. Ayrıca AB'nin genel ilkeleri olan işbirliği ile kurumsal yapılanmalar bu tür bir yetki devrini gerektireceğinden üye devletlerin karşı çıkması ve bunu ilkelere zarar verecek şekilde savunması doğru olmayacaktır. Kaldı ki amaç insani bir durum iken böylesine bir ayırım AB'nin siyasal ve ekonomik kimliğine zarar verebilecektir.

Operasyonel ortakların belirli kıstasları olmak durumundadır. Başarılı bir yönetim ve ulaşım imkânı olmalıdır. Hızlı kalite sunabilmeli ve uygun maliyet ile faaliyet gerçekleştirebilmelidir. Bu bakımdan ECHO insan hakları konusunda etkin çalışabilmek ve kendini uluslararası arenada verimli temsil edebilmek için partnerler konusunda seçicidir. Partnerlerinin, yani operasyonel ortaklık anlaşması yaptığı kuruluşların kalitesinde ve operasyonel sorumluluğun kalitesinde daha iyi verim sağlayabilmek için ön seçim yapmakta ve yıllık değerlendirmelere tabi tutmaktadır. Uygun maliyetle yanıt verebilen, en iyi yönetim ve gözetime sahip olma konusunda kriterleri içermektedir. Partnerler ECHO'nun insani yardım kuruluşları havuzundan bu kriterler çerçevesinde seçilmektedir. Hızlı takip prosedürüne uygunluğu ve insan haklarına etkin yanıt verebilme açısından hızlı

müdahalede bulunabilme koşulları öncelikli aranan özellikler arasındadır (ECHO/ADM/BUD/2011/01211).

ECHO fon sağladığı ve anlaşma yaparak seçtiği bu partnerlerin operasyonel ortaklıklarındaki verimliliğini denetime tabi tutmaktadır. Daha doğrusu sağladığı fonun verimli kullanıp kullanmadığını takip etmektedir. Bu bakımdan hem üye devletlerin talebi üzerine hem de kendi kurumsal isteği ile ECHO insani yardım operasyonlarını ve gidişatını hatta sonuçlarını takip edip denetleyebilir. Bu gibi denetimsel mekanizmaların yasal dayanağı bahsedildiği gibi 1996 tüzüğü ile belirlenmiştir. Ayrıca Komisyon sağladığı finansal kaynağın sonuçlarını da denetleyebilir. Bu bakımdan şeffaf bir mekanizma oluşturulmaya çalışılmıştır (EC, No 1257/96).

Komisyon AB'nin yürütme organı işlevini görmektedir. Yasama sürecini başlatan bir rolünün de olması insan hakları ve ECHO nezdinde faaliyetlerin yasal dayanağın oluşumunda ve girişimlerde bulunmasında önemini arttırmaktadır. Bütçe konusunda da etkin olması insan hakları ve insani yardım için bütçe ayrılması ve bu miktarın her geçen gün artırılması girişimlerinde etkilidir. Diğer yandan Parlamentonun Komisyonu veya Komiserleri görevden alma yetkisinin olmaması işleyişte güven sorunu olduğu tartışmalarını doğursa da güvensizlik oyu ile Komisyon uzaklaştırılabilmektedir. ECHO bağlamından bakıldığında Komisyonun tartışmalı olan yetki sorununu göz ardı edersek ECHO üzerindeki Komisyon denetimi bir hiyerarşinin oluşturulduğunu gösterecektir. Geniş bir yetki dağılımını görmek mümkündür.

Komisyon üye devletlerden sağladığı bütçe ile elde etti maddi gücü ECHO bütçesine aktarmakta ve inisiyatif kullanarak bu dağılımın oranına ve talebine karar verebilmektedir (EC, No 1257/96, Article 6) Yani, Komisyona bağlı bir birim olarak çalışan ECHO, bütçesini Birliğin Komisyona aktardığı paydan almaktadır. Ayrıca, Komisyon kendi faaliyetleri ile üye devletlerarasındaki yakın koordinasyonu teşvik etmek için gerekli tüm önlemleri alabilir, karar verme sürecinde etkin rol alabilir. Bu, 1996 İnsani Yardım Tüzüğünde Komisyonun görevlerinin belirlenmesinde vurgulanan maddeler arasındadır. Üye devletlerin insani yardım konusunda bilgi alışverişi yine Komisyonun aracılığı ile gerçekleştirilmektedir. Komisyon, AB'den sağlanan bütçeyi koordine etmek ve uluslararası kuruluşlara operasyonel anlamda uygulamak için aktarma görevindedir. Bu kuruluşların başından Birleşmiş Milletler ve onun uzmanlaşmış alt birimleri gelmektedir. AB ve üçüncü ülkeler ile insani yardım konusunda işbirliğini ve eşgüdümlü hareketi sağlamak komisyonun ECHO aracılığı ile yaptığı en önemli rollerdendir (EC, No 1257/96, Article 10). Komisyon, o yıl boyunca bütçenin aktarıldığı faaliyetlerin bilgisini içeren bir rapor hazırlar ve ECHO'nun finansal özetini böylelikle yıllık olarak Parlamento ve Konsey'e sunar (EC, No 1257/96, Article 19). Tüm bu somutlaşmış görevlendirmeler Komisyonun faaliyet alanını belirlemektedir ve 1992'den beri yapılanmasını güçlendirmeye çalışan ECHO'nun Komisyon altında yer alarak AB imajını ve uluslararası rolünü güçlendirmeye çalışmasını göstermektedir. Bu faaliyetlerin uygulaması BM gibi

diğer örgütlerle sürdürüldüğünden ECHO faaliyetleri tam anlamıyla kendini ön planda tutamasa da Komisyonun bu konuna girişimlerde bulunduğu ve büyük oranlarda Birlik bütçesinden ECHO'ya pay ayırdığı gerçeğini değiştirmemektedir.

ECHO'nun faaliyetlerini uyguladığı durumlar genelde acil durumlar ve krizler olduğu için karar alma sürecinde Komisyonun rolü önemlidir. Zira karar alma sürecinin hızlandırılması ve Komisyonun yetkilendirme rolü ön plana çıkmaktadır. Doğal afetler sonucunda anında müdahale birçok canı kurtarabilir, salgın hastalıkların önüne geçebilir. Temel ihtiyaçların mağdurlara ulaşımı hızla sağlanabilir olması için resmi prosedürlerin hızlı bir şekilde oluşturulması gerekmektedir. Bu açıdan Komisyon ECHO'ya bazı kısıtlamalarla birlikte yetkilendirmeler vermiştir. Bu durumdan duruma ve krizin çeşidine göre değişmektedir.

ECHO bütçeye ve durumun aciliyetindeki öneme göre farklı karar alma mekanizmaları geliştirmiştir. Komisyon, karar alma ve yetkilendirme sürecini kısaltmak ve anında müdahaleyi gerçekleştirerek bir takım gecikmelere neden olmamak için ECHO'ya doğrudan belli bir miktar bütçe ile yetki kullanımı vermiştir. Ancak bütçe miktarının arttığı ve Komisyon nezdinde AB'nin iç ve dış politikada gözle görülür bir etki yaratabilecek durumlarda ise bu yetkilendirme daha çok yayılmış bir süreci izlemektedir. Yani doğrudan ECHO yetkisinden ziyade Komisyonerleri bazen de Komitelerin onayını gerektiren durumlar olabilmektedir. Üç önemli prosedür vardır: hızlı takip, yetki ve yazılı prosedür.

Hızlı Takip Prosedürü ECHO'nun fonlarını hızla ihtiyaç alanına ulaşmasını hedeflenmektedir. Bu açıdan ECHO Genel Müdürü aniden ortaya çıkabilecek krizlerden belirli sınırlar olmak kaydıyla doğrudan yetkilendirilmiştir. Şöyle ki, aniden oluşan krizlere hemen yanıt verebilmek için 24 ile 48 saat arasında ve 3 ay süre ile kullanılacak karar yetkisi anlamına gelmektedir bu. Bu karar yetkisinin bütçesi de en fazla 3 milyon Euro'dur.

Bu karar üzerinden düşünüldüğünde, AB üye devletler tarafından ECHO gibi bir birimin gerekliliği konusunda genel bir ortak karar vardır. Fakat güçlü üye devletlerin hayati kararlarda yetki devri gibi endişelerine neden olan durum aslında burada gerçekleşen konularda olabilmektedir. Şöyle ki, doğası gereği kriz veya afetler öngörülemeyen bir şekilde kısa süreler içerisinde gerçekleşebilmekte ve büyük zararlara neden olabilmektedir. Dolayısıyla örgütün amaç ve kapsamı bakımından işlevsel olabilmesi için de bahsi geçildiği gibi kaynakları hızla bürokrasiye takılmadan hedefe ulaştırması gerektirmektedir. Bu da bir yetki devrini gerektirmektedir.

1999 yılında ECHO'nun karar alma sürecinin uzun olması ve bunun da aniden ortaya çıkan krizlerde sorunlara neden olduğunun kanaatine varılmıştır. Dolayısıyla 2001 yılında hızlı takip prosedürü / fast-track procedure tanımlanmış ve koşulları belirlemiştir. Böylelikle yukarıda bahsi geçen şartlar ile ECHO yetkilendirilmiş ve süreç hızlandırılmaya çalışılmıştır. Bu şartlardan biri de bu

karar alma prosedürünün ani oluşumu itibari ile doğal afetlerde kullanılmasının öngörülmesidir (Versluys, 2007: 69).

Yetki Prosedürü Komisyon üyesine verilen en fazla altı aylık bir yetkilendirilmedir. Buna göre en fazla altı ay içerisinde kullanılabilir ve en fazla bütçe de 30 milyon Euro olabilecektir. 30 milyon Euro'luk yetki acil durumları kapsarken ayrıca 10 milyonluk bir yetki de acil olmayan durumlarda kullanılabilir. Bu yetki Komisyonda bir danışma sürecini içermekte olduğundan hızlı takipten daha uzun bir aşamayı gerektirmektedir. Eğer ki 10 milyon Euro'yu aşan acil bir durum söz konusuysa ve 2 milyonu aşan acil olmayan bir durum söz konusuysa İnsani Yardım Komitesinde üye devlet temsilcilerinin de onayı gerekmektedir (Orbie ve Versluys, 2006: 12).

Yazılı Prosedür ise acil olan durumlarda en fazla 30 milyon Euro ve acil olmayan durumlarda 10 milyon Euro'luk bir sınır öngörmüştür. Bu bütçe kullanım yetkisinin Komisyon üyeleri ve İnsani Yardım Komitesi tarafından onaylanması gerekmektedir (Orbie ve Versluys, 2006: 12).

ECHO sadece acil olan ve aniden ortaya çıkan beşeri veya doğal krizlerde etkinlik göstermemektedir. Uzun zaman olumsuz koşullara neden olan krizler de ECHO'nun ilgi alanındadır. *Unutulmuş krizler* ECHO gündeminde önemli bir yer tutmaktadır. Daha doğrusu bu krizleri yeniden gündeme getirip güncel sorunlar ile eş değer tutarak ortadan kaldırma ve mağdurlara yardım etmede küresel aktörleri teşvik etmeye çalışmaktadır. Unutulmuş krizler ECHO'ya göre önemli derecede bir nüfusu etkileyen ve ciddi durumlar olan fakat yeterli uluslararası yardımı alamayan ya da hiç almayan krizlerdir. Hatta medyanın düşük ilgi, alakası ve bağışların olmaması bu krizlerin gündemden düşerek çözümlenemeyen kronik bir hal almasına neden olmaktadır. Eleştirilerin olduğu ve siyasetin döndüğü ileri sürülen asıl konular da genellikle bu unutulmuş krizler olmaktadır. Zira bu zor koşulların neden hala sürdüğü ve önüne geçilemediği sorgulanmaktadır. Bu bakımdan ECHO gibi kuruluşların unutulmuş kriz denilen bu vakalarda ulusal-bölgesel çıkar amaçlı sessiz kaldığı düşünülmüştür. Bu açıdan unutulmuş krize yönelik çalışmalar da başlatılmıştır.

2004 yılı unutulmuş krizleri Haiti, Batı Sahra, Myanmar/Burma, Nepal, Çeçenistan, Sudan, Somali, Tayland ve Uganda şeklinde belirlenmiştir (ECHO Aid Strategy Report, 2004). 2004 yılı bu bakımdan önemlidir. Zira yıllık raporların stratejik anlamda yayını bu tarihte başlar ve unutulmuş krizlere verilen önem de yine paralel olarak önem kazanmaya başlar. Elbette ki bu durum krizlerin ECHO aracılığı ile gündeme çıkarılıp başarılı bir şekilde çözüldüğü anlamına gelmemektedir. Burada ECHO bu krizleri gündemde tutmaya çalışmaktadır.

2005 unutulmuş krizleri, Tayland, Myanmar/Burma, Nepal, Endonezya, Tacikistan, Çeçenistan, Cezayir Sahrawi Mülteci sorunu, Somali ve Uganda meseleleri şekilde tanımlanmıştır (ECHO Aid Strategy Report, 2005). 2006 yılı unutulmuş krizleri, Çeçenistan, Myanmar/Burma, Cezayir Mülteci Sorunu, Nepal ve Kaşmirdir (ECHO Aid Strategy Report, 2006). 2007 yılı Cezayir mültecileri,

Çeçenistan, Kaşmir sorunu, Nepal, Kolombiya (ECHO Aid Strategy Report, 2007); 2008 yılı Abhazya çatışması, Kaşmir Sorunu, Endonezya Timur Sorunu, Nepal, Haiti, Çeçenistan, Cezayir ve Kolombiya(ECHO Aid Strategy Report, 2007); 2009 yılı Myanmar/ Burma, Kolombiya, Yemen, Cezayir Kaşmir, Bangladeş, Rohingya sorunu (ECHO Aid Strategy Report, 2009); 2010 yılı Tayland, Bangladeş Rohingya sorunu, Myanmar/ Burma, Kolombiya, Yemen, Cezayir, Kaşmir, Kenya, Somali mültecileri, Filipinler, Mindanao Krizi, Nepal mültecileri (ECHO Aid Strategy Report, 2010); 2011 yılı Bangladeş, Rohingya, Myanmar/Burma, Tayland, Kolombiya, Yemen ve Afrika mülteci sorunları, Nepal Mülteci krizi (ECHO Aid Strategy Report, 2011); 2012 yılı Bangladeş Rohingya, Myanmar/Burma, Kolombiya, Yemen çatışması, Cezayir, Orta Afrika cumhuriyeti iç çatışması, Nepal ve Kaşmir meselesi (ECHO Aid Strategy Report, 2012) olarak belirlenmiştir. ECHO strateji raporlarında yıl yıl unutulmuş krizleri gündeme getirmiş ve yıllık politikaları arasına almıştır.

Yine ECHO 2015 *Strategy Raporu'nun* yayınladığı verilere göre, 2013-2014 yılları unutulmuş krizleri şu şekildedir: Cezayir Sahrawi mülteci krizi, Bangladeş Rohingya Sünni Müslüman mülteci Krizi ve Chitsngong Hill Tracts (Hindistan ve Burma arasındaki sınır) Kamerun- Nijeryalı mülteci sorunu, Çad-Nijeryalı mülteci Sorunu, Hindistan- Pakistan arasında Cemmu ve Kaşmir çatışması, Myanmar/Burma Arakan Krizi ve Rakhine çatışması, Pakistan, Sudan, Yemen, Kolombiya, Ekvator-Venezuela mülteci sorunu ve iç çatışmalardan kaynaklı nüfus sorunudur (ECHO Aid Strategy Report, 2015).

Son olarak ise, 2016 yılı belirtilen verilere göre ise dünya gündeminde unutulmuş addedilen ve ECHO'nun medya ve bağışçılarının ilgisini çekme adına gündeme getirmeye çalıştığı ve dikkat çektiği krizler arasında yine Bangladeş, Kolombiya, Hindistan, Myanmar, Filipinler, Cezayir, Kamerun, Çad, Sudan ve Pakistan yerini almaktadır (ECHO Aid Strategy Report, 2016).

Türkiye'yi yakından ilgilendiren uluslararası kriz Suriye ise yine ECHO tarafından bütçelendirilen bir dış yardım kanalını oluşturmaktadır. Bu bakımdan raporlanan bilgilere göre göçmen durumundaki Suriyelilerin 4 milyonu Türkiye'de yaşamaktadır ve bu bakımdan aday üye statüsünde olan Türkiye'nin bu olumsuz durumdan etkilenmemesi ve Avrupa'nın sınır güvenliğinin sağlanması için Türkiye'ye ve aracı STK veya uluslararası kuruluşlara yardım sağlanmaktadır. Türkiye ile AB arasında ekonomik krize neden olan bu durum vaad edilen miktarın henüz ödenmemesinden dolayı ortaya çıkmıştır. Türk taraflarınca bu sorun sık sık dile getirilmiştir. AB ECHO aracılığı ile 50 insani proje üzerinden 20 insani organizasyon vasıtasıyla Türkiye'deki Suriyeli mültecilere erişmeye çalışmaktadır. 2016-2017 arasında 3 milyar Euro'nun 2 milyar Euro'su ödenmiştir. 2018-2019 yılında ise yine 3 milyar Euro ödenmesi kararı alınmıştır (EC, https://ec.europa.eu/echo/where/europe/turkey_en). Bu konuda ECHO Birim olarak değil de AB üzerinden siyasi söylemlerin konusu olmuştur. ECHO'nun imaj sağlama durumu aracı kuruluşların ve siyasi söylemlerin ön plana çıkmasından dolayı arka planda kalmıştır denilebilir. 2018 yılında alınan Komisyon kararı ile yine 1.5

Suriyeli mültecilere erişeceği düşünülen 4.5 milyar Euro ayrılmış olmaktadır. Bu erişilen kaynak itibari ile Avrupa tarihindeki en büyük tek başına insani yardım yapan proje olmaktadır. Diğer yandan Suriye krizinin çıkışından itibaren Suriye için harcanan toplam miktar 10.6 milyar Euro'dur (EC, https://ec.europa.eu/echo/where/europe/turkey_en). Ancak Suriyeli mültecileri sınır dışı etmek ile oluşan siyasi söylemler ve araçların ön plana çıkması gibi durumlardan dolayı ECHO'nun bu durumu başarılı bir güç unsuru olarak sergileyemediği görülmektedir.

ECHO faaliyet alanlarını seçerken bir takım öncelikleri göz önüne almaktadır. Bunlardan ilki ihtiyaç temelli yaklaşımdır. Bu bakımdan insan hakları ve insanca yaşam temelli bakış açısıyla ECHO yardım yapacağı bölge veya ülkede temel ihtiyaçların karşılanmadığı durumların istatistiksel değerlendirmelerini yapmaktadır. Bu verileri yine BM gibi kuruluşlardan, hedef ülke verilerinden ya da AB'nin diğer kurumlarının verilerinde elde etmektedir. En çok insani yardıma ihtiyaç duyan ülke belirlenir bunu yaparken de yine unutulmuş krizler göz önünde bulundurulmaktadır. Yani ilk kıstas ihtiyaç temelli yaklaşım olurken diğer kıstas kronikleşen unutulmuş krizlerin unutulmuş ihtiyaçları olmaktadır. Bu kıstas belirlemesi 2001'den beri ECHO ilkelerinde yer almakta 2005'te ise tam anlamıyla ECHO kriterlerinde yer edinmektedir. Özetle temel ihtiyaçların ve insanca yaşamın yoksun olduğu ülkeler hesaplamalar ile belirlemekte o ülkenin yoksulluk, işsizlik gibi istikrarsız koşulları göz önünde bulundurulmakta ve dünya üzerinde diğer benzer durumlarla kıyaslandığında önceliğin hangisi olacağı uzman ekiplerce netleştirilmektedir (ECHO Aid Stratgey Report, 2005).

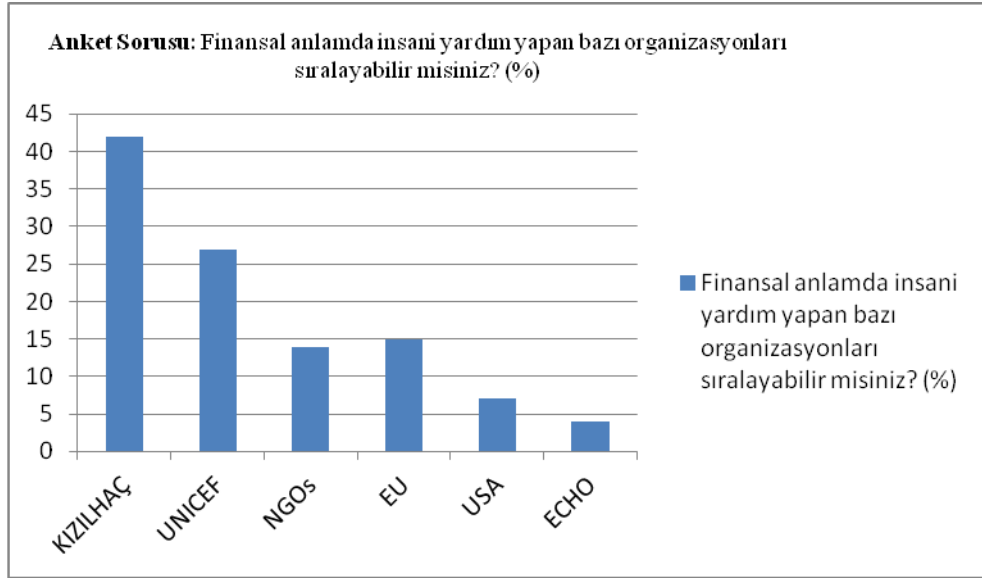
ECHO'nun sağlamış olduğu insani yardım programları bazen AB üyesi devletlerce ya da diğer üçüncü ülkeler tarafından eleştiriye maruz kaldığı da görülebilmektedir. AB genel politikaları itibari ile kimi durumlarda siyasi çıkar güttüğü tartışmalar da sıkça uluslararası ilişkilerin önemli meselelerinden biri olmaktadır. Bu bakımdan AB'nin insani yardım ve sivil koruma ofisi olan ECHO özellikle yardım yapılacak ülkelerin belirlenme kıstaslarında siyasi çıkar taşımakla suçlanmakta bu kararların AB menfaati olacak durumlarda ele alındığı ya da aksine alınmadığı tartışmaları yapılmaktadır. Üye devletler AB'nin güvenlik, siyasi ve ekonomik anlamda çıkarına hizmet edilmesi gereken yardım faaliyetlerinin yönlendirilmesinde bazı durumlarda baskı yapabilmektedir. Acil yardım birimi olan ECHO bu gibi tartışmalarda insani değerleri ön planda tutmaya çalışıp ilkelere uygun davrandıklarını ileri sürmektedir. Bağışçı konumunda güçlü AB üyeleri sağladığı fonların ülke çıkarlarına yönelik kullanılması yönünde Birime baskı uygulayabilmektedir. Bu gibi durumlar yardımların etkin ulaşımını olumsuz etkileyebilmektedir. Ayrıca, yardım alan ülkeden bir takım ticari imtiyazlar istenebilmektedir. Bu durum yardımın manasına karşı bir durum gibi görünse de uluslararası ilişkiler alanında yardımın değer nitelikte olması açısından hesaplanan durumlardır.

Tüm bahsi geçen yardımları ortaklık ve uyumluluk politikası çerçevesinde bakılırsa ECHO birim olarak bilinirliğinde bir takım sorunlar yaşamaktadır.

Avrupalı vatandaşlar insani yardım konusunda AB'nin katkısı olduğu bilincine sahip olsa da bunun hangi kanallar yoluyla ve dünya yardım kuruluşlarının öncüleri olup olmadığı konusunda bilince sahip değildir.

Tablo 1: İnsani Yardımın Farkındalığı (Awareness of Humanitarian Aid) Anket Çalışması

Kaynak: Special Eurobarometer No: 343, Humanitarian Aid, 2010. <http://ec.europa.eu/COMMFrontOffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/SPECIAL/surveyKy/838>. (Tablo 1 Euromarometer verileri kullanılarak hazırlanmıştır)

Bu durum yapılan anket çalışmaları ile de kanıtlanmıştır. Yukarıda Tablo-1 ECHO faaliyetlerinin Avrupalı vatandaşlar tarafından bilinirliğinin oranın düşüklüğünü göstermektedir. Bu çalışmaya göre Avrupalı vatandaşlara ECHO ve diğer insani yardım faaliyetleri hakkında sorular yöneltilmiştir ve sonuç olarak ECHO'nun insani yardım eylemlerinin bilinirliğinin çok düşük olduğu görülmüştür. Nüfusun dörtte birinden daha az bir oranı yeterli bilgiye sahiptir ve kalan nüfus ise ya çok az bilgiye sahip ya da hiç bir bilgiye sahip değildir (EC/343,26/02-17/03/2010). Bu açıdan Avrupanın diğer çoğu alanda olduğu gibi imaj reklamlama olgusuna ECHO ismi bakımından öncelik vermesi gerekmektedir.

AB vatandaşlarının ECHO eylemleri konusunda bilinçlendirmelerinin artması durumunda ise ECHO'ya atfedilen görev ve baskı da o oranla artacaktır. Bir organizasyonun kamuoyu tarafından bilinirliği ne derece yüksek ise o derecede bir hesap verilebilirlik oranına sahip olduğu düşünülmektedir. Zaten Komisyona karşı bir sorumluluğa sahip iken kamuoyu tarafından bilinçlendirilmenin artması

ECHO'nun ulusal siyasi çıkar amaçlı kararların alınmasının önüne geçebilecektir. Bu bağlamda ECHO'ya yönelik yapılan güçlü üye devletlerin çıkarına yönelik yardım faaliyetlerin yapılacağı yerlerin seçilmesi eleştirileri de engellenebilecektir.

Avrupa Birliği devletleri kamu diplomasisi konusunda da olduğu gibi sınır ötesi alanlarda imaj ve reklamlama çalışmalarına öncelik verirken kendi vatandaşlarına kendi faaliyetlerini tanıtmayı ihmal etmemelidir. Bu bir yandan Birlik kurumlarına körü körüne güvenen fakat Birliğin ne yaptığı konusunda çoğu bilgiye sahip olmayan dolayısıyla eleştirel de bakmayan bir toplumu oluştururken diğer yandan dış politikada imaj yönetimi açısından eksikliğe de işaret etmektedir.

4. SONUÇ

ECHO Avrupa Birliği'nin sağlamış olduğu insani ve sivil korumaya yönelik yardımların yarısını karşılamaktadır. Bu bakımdan önemi azımsanmayacak oranda olmasına rağmen bilinirliği tartışılır bir durumdadır. Dünya geneline baktığımızda insani yardım dediğimizde ilk akla gelen kuruluşlar BM'nin alt uzmanlaşmış örgütleridir. Hâlbuki ECHO bahsi geçen bu kuruluşlarla zaten iç içe bir hal almıştır. Yardımlarını bu kuruluşlarla uyguladığı eş güdümlü politikalar ile sağladığı çoğu zaman görülmüştür. Finansal kaynak sağlama açısından da yine azımsanmayacak verilere sahip olan AB Komisyon birimi ECHO bilinirlik açısından bu denli etkili olduğu düşünülmemektedir. ECHO'nun uluslararası anlamda sağladığı katkı ile bilinirliği arasında bir ters orantı ortaya çıkmaktadır. Bu açıdan en başta AB üyesi ülkelerin vatandaşlarından başlamak kaydıyla bir bilinçlendirme politikası izlenmelidir. AB vatandaşlarının dahi insani yardım bakımından önceliği BM'ye bir imaj göndermesi yapması ECHO'nun bu konuda gerek medya gerekse kurumsal birimlerin etkin faaliyetleri ile bir takım bilinçlendirme sürecine girmesi gerekliliğini göstermektedir. Bu öncelik dış politika eylemlerinin süreçlerinin daha pratik ve kolay olmasını sağlayacak, daha fazla destek alacaktır. Meşrulaştırma konusunda etkili olacaktır.

Diğer yandan, kamuoyunu bilinçlenmesi şeffaf bir zemin oluşturacağından ulusal çıkarlara yönelik yardım alanlarının seçilmesi ve çıkara hizmet etmeyen diğer bölgelerdeki kriz veya doğal afetlerde sessiz kalınmasının önüne geçebilecektir. AB eylemlerinin varlığını bilip içeriğini bilmeyip güven duyan Avrupa vatandaşları Birimin kararlarını eleştirme konusunda daha isteksiz olacaktır. Bu bilinçli olmama hali Birime eylemlerini yaparken operasyonel ortak seçiminde veya yardım bölgesi seçiminde veya da bütçe miktarında daha özgür bir alan sağlamaktadır. Dolayısıyla bu da güçlü devletlerin siyasi çıkarlarına yönelik seçimlerinin önünü açmaktadır.

Üye devletlerin AB içerisinde yetki devri konusundaki endişeleri ECHO karar mekanizmaları ve faaliyet alanlarında da kendini göstermektedir. Ulusüstü yapıların olması konusunda hemfikirlik sağlanmasıyla devlet egemenliğinin kısıtlandığı endişeleri çakışmaktadır. ECHO'ya verilen yetki devri bu açıdan AB'nin ilkeleri ile uyusmaktadır. Yani, ECHO üye devletlerin çıkarlarından bağımsız hareket etmelidir. Finansal desteği sağlayan üye devlet için ise de yetki

devri endişe verici bir durumdur. Dolayısıyla üye devletler ulus devletler açısından ulusal çıkara yönelik gaye güttüklerinde ECHO eylemleri yönlendirilmiş olacaktır. Bu bakımdan kamuoyunun karmaşık sistematığın bilincinde olması durumunda eleştirilerin artması söz konusu olabilecektir.

ECHO sağlamış olduğu yardımların Birliğin genel prestijine bir katkı sağladığı da gerçektir. AB var olan imajı son yıllarda tartışılır bir hal alsa da büyüklüğü ve etkisi itibari ile AB halen en önemli uluslararası birliktir. ECHO da bu bakımdan Birliğin imajına katkı sağlamakta ve her geçen gün sağladığı fonların miktarında artışların olması bunu kanıtlar nitelikte olmaktadır. Ayrıca aynı kıstaslarda diğer kuruluşlara bakıldığında ECHO'nun hukuksal dayanağı ve genel itibari ile yine her geçen gün artan AB insan hakları hukuksal kaynakları zengindir. Bunun bir nedeni de acil durumların doğası gereği önceden bilinmemesi ve bu yüzden ECHO'nun acil olası durumlarda önceden geniş bir alanda yetkilendirilmiş olması gerekliliğindedir. Bu da insan hakları ve insani yardım konusunda kapsamı bilinmesi de AB'ye duyulan bir güvene neden olmaktadır.

Birim genel olarak siyasi ve ekonomik özü olan AB kimliğini yansıtmaktadır. Her ne kadar insani yardım ve sivil koruma temalı bir alt birim olsa da işleyiş biriminde izlenen aracı kuruluşlar ve işbirliği yapısı onun yardım kuruluşundan ziyade siyasi prestijini korumaya yönelik bir seçimini göstermektedir. Birim bir yardım organizasyonu olarak değil de siyasal prestiji olan finansal bir kaynak olarak görünen sınırlı bir algıya sahiptir.

Bir diğer sonuç, ECHO aracı kuruluşlarına yetki vermemektedir. Onları özellikle finansal anlamda denetime tabi tutmaktadır. Bu da amacına uygun bir seçimdir. Çünkü otoritesini azaltmamak için denetim yetkisini kendisinde tutarak eylemlerin uygulanmasını beklemektedir. Uluslararası güçlü bir aktör olarak uluslararası meselelerdeki sorumluluğunu yerine getirmek için AB ECHO olarak bir birim kurmuş ancak bu siyasi ve ekonomik otorite olmaktan öteye gidememiştir.

Son olarak da ECHO kararları ve uygulamaları eleştirilmektedir. Eleştirilerden ilki kendi birlik içerisinde gelmektedir. ECHO AB'ye siyasal çıkar sağlamama veya güvenlik stratejileri ile ters düşen yardımlar yapma konusunda eleştiriye maruz kalmaktadır. Üye devletlerden bazıları bazı ülkelere yapılan yardımlar ya da yapılması gerekli olduğu halde yapılmadığını düşündüğü yardımlar konusunda tartışmalar yaparak birliğin ECHO faaliyetlerini eleştirmektedir. Bu da ECHO karar alma sürecinde uzamalara neden olup etkin yardımların yapılmasına engel olmaktadır. Diğer eleştiriler ise aksine birlik dışındadır. ECHO'nun yardımlarının AB'nin siyasal ve ekonomik çıkarları doğrultusunda yapıldığı ve yardıma ihtiyacı olan bölge veya ülkelere sırf AB çıkarlarına bir katkı sağlamayacağı gereği ile yardım yapılmadığı ve göz ardı edildiği konusundadır. ECHO olabildiğince insani değerler ve ihtiyaç unsurlarının önceliği ile yaptığını dile getirirse de bu tarz eleştiriler olmaya devam edecektir. Çünkü üye devletlerin çıkarını korumak Birliğin önceliklikleri arasında olacaktır. Bunu insani yardım ve koruma gibi ahlaki değerlerle kıyasladığımızda uluslararası ilişkilerin doğası gereği

Birlik çıkarları öncelikli politikalar olacaktır. Bu uluslararası ilişkiler açısından kabuledilebilir bir durumdur. Ayrıca ECHO'nun bu eleştirilere direndiği ve politikalarını aksine uyguladığı durumlar da görülmektedir.

KAYNAKÇA

- Arts, Karin and K. Dickson, Anna (2004). EU Development Cooperation: From Model to Symbol, Manchester University Press, Manchester and New York.
- Avrupa Birliği Temel Haklar Bildirgesi (Charter Of Fundamental Rights Of The European Union) (2000). (2000/C 364/01).
- EC (1996). Council Regulation, No 1257/96 of 20 June 1996 Concerning Humanitarian Aid.
- EC (2005). European Commission Directorate-General For Humanitarian Aid, ECHO Aid Strategy, 18.12.2018.
- EC (2010). Public Opinion Index,
<http://ec.europa.eu/COMMFrontOffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/SPECIAL/surveyKy/838>, 20.12.2018.
- EC (2014). Avrupa İnsani Yardım Mutabakatı-Europa,
ec.europa.eu/echo/files/aid/countries/factsheets/.../consensus_tr.pdf,
18.12.2018.
- EC (2015). ECHO Strategy Report, Brussels 04.12.2014 SWD (2014) 345 final PART 1/2., p13.
- EC (2016) General Guidelines on Operational Priorities for Humanitarian Aid Report, Brussels 26.11.2015, SWD(2015) 267 final, 18.12.2018.
- EC (2016). Adopted ECHO Budget, http://ec.europa.eu/echo/sites/echo-site/files/2016_budget.pdf, 18.12.2018.
- EC (2018). ECHO Factsheet International Humanitarian Law. August 2018.
- EC (2019). ECHO FACTS&FIGURES, European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations/Syria.
- EC (2019). ECHO Factsheet, Sivil Koruma ve İnsani Yardım, Turkey.
http://ec.europa.eu/echo/files/aid/countries/factsheets/turkey_syrian_crisis_tr.pdf.
- ECHO (2016). Factsheet – Humanitarian Aid and Civil Protection – October 2016.
- ECHO Aid Strategy Report (2005). 22/12/2004.
- ECHO Aid Strategy Report (2006). 6th January 2006.
- ECHO Aid Strategy Report (2004). Europese Commissie B-1049 Brussel.

- ECHO Operational Aid Strateg Report Brussels (2007). 1.12.2006, SEC(2006) 1626.
- ECHO Operational Aid Strateg Report Brussels (2008). 5.12.2007, SEC(2007) 1664.
- ECHO Operational Aid Strateg Report Brussels (2009). 20/11/2008, SEC(2008) 2899.
- ECHO Operational Aid Strateg Report Brussels (2010). 6.11.2009, SEC(2009) 1566 final.
- ECHO Operational Aid Strateg Report Brussels (2011). 16.11.2010, SEC(2010) 1428 final.
- ECHO Operational Aid Strateg Report Brussels (2012). 21.11.2011, SEC(2011) 1426 final.
- European Commission Humanitarian Aid&Civil Protection (2018). <http://dgecho-partners-helpdesk.eu/partnership/start>, 18.12.2018.
- European Convention on Human Rights, Council of Europe, http://www.echr.coe.int/documents/convention_tur.pdf, 18.12.2018.
- Evaluation of DG ECHO's Legal Framework for Funding of Humanitarian Actions (FPA 2008). ECHO/ADM/BUD/2011/01211, 29 June 2012, p.73-74.
- Hobbes T. (2008). Leviathan, Çev: Semih Lim, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.
- Humanitarian Aid and Civil Protection (2017). http://ec.europa.eu/echo/who/about-echo_en, 20.12.2018.
- Humanitarian Aid and Civil Protection (2017). http://ec.europa.eu/echo/what/civil-protection_en, 20.12.2018.
- Humanitarian Aid and Civil Protection (2017). http://ec.europa.eu/echo/who/about-echo/field-network_en, 20.12.2018.
- Irrera, Daniela (2015). EU Emergency Response Policies and NGOs: Trends and Innovations, Palgrave Macmillan, Italy.
- İnsan Hakları Evrensel Beyanamesi (1949). *217A(III) sayılı Karar, 10 Aralık 1948-6 Nisan 1949 tarih ve 9119 sayılı Karar.*
- Laidi, Zaki (2008). EU Foreign Policy in a Globalized World, Routledge, New York.
- Locke, John (1823). Two Treatises Of Government (1690), (ed.) Rod Hay for the McMaster University Archive of the History of Economic Thought , In Ten Volumes. Vol. V. London.
- Official Journal of the European Union (2010). Volume 53, Consolidated Versions of the Treaty on the Functioning of the European Union (2010). 2010/C 83/01, m.214.

- Orbie, Jan (2008). *Europe's Global Role: External Policies of the European Union*, Ashgate Publishing, England.
- Orbie, Jan and Versluys, Helen (2006). *Theorizing EU Humanitarian Aid Policy*, Paper for the Third Pan-European Conference on EU Politics, 21-23 September, İstanbul.
- Pusterla, francesca (2015). *The European Union and Humanitarian Crises* Routledge Press, London and New York.
- Roosevelt, Franklin D. (1941). *The Four Freedoms Speech*, Seventh American Congress.
- Sanioglu, Hilal (2008). *AB Hukukunda İnsan Hakları*, TBB Dergisi, Sayı 74.
- Treaty Of Lisbon (2007). *Amending The Treaty On European Union And The Treaty Establishing The European Community (2007/C 306/01)*.
- Treaty of Nice (2001). *Amending The Treaty On European Union, The Treaties Establishing The European Communities And Certain Related Acts (2001/C 80/01)*.
- Treaty of Paris (1951). *The European Coal And Steel Community*, <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:11951K:EN:PDF> 18 April 1951.
- Treaty of Rome (1957). https://ec.europa.eu/romania/sites/romania/files/tratatul_de_la_roma.pdf 24.03.2019.
- Treaty on European Union (1992). https://europa.eu/european-union/sites/europaeu/files/docs/body/treaty_on_european_union_en.pdf. Maastricht.
- Versluys, Helen (2007). *Explaining Patterns of Delegation in EU Humanitarian Aid Policy*, PERSPECTIVES 28/2007.